

EL DEMÓCRATA

ORGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 15 cts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'50 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle Clavé, 25 : Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

En Trias, romanonista?

Ens sorprèn la nova de que En Josep Maria Trias de Bes, candidat derrotat en les darreres eleccions i que estudia la manera de poder representar el districte de Granollers-Badalona a les Corts d'Espanya, s'ha ofert ingressar en el partit lliberal que acabdilla el comte de Romanones, sempre que el Congrés li aprovi l'acta que va ésser-li atorgada momentàneament per la Junta provincial en virtut de la substracció de les actes d'unes seccions de Granollers que asseguraven una important majoria al nostre amic En Francisco Torras Villà, i que no li varen poder ésser computats els vots obtinguts.

Tenem poca fè en les pensades del *pollo* catedràtic de Dret Internacional, sobre tot després d'haver fullejat la proclama adreçada als «seus representants» en la qual hi transcriu unes actes notariales de *presència* (?) que són un prodigi; emperò no hauríem somniat que la seva lleugeresa arribés a l'extrem de demanar una almòina en senyorial mansió de la Castellana.

La follia d'en Trias per a *justificar* i justificar-se davant del seu protector, opulent ex-director del Banc de Barcelona, el porta al més exasperat ridícol.

El voler oposar a tota la documentació oficial, (actes originals, testimonis d'aquestes, llistes de votants i certificats d'escrutini en absoluta conformitat, sense que hi manqui cap dels requisits senyalats per la llei electoral), uns certificats d'escrutini, grollerament falsificats i un d'ells amb evident senyal d'haver sigut raspades les xifres que denoten els vots obtinguts pels candidats, malgrat vulguin apoiar-se en actes notariales que respiren la can-

didesa, per no dir estupidesa del qui ha pogut sorprendre la bonhomia dels dipositaris de la fè pública, retrata la vivor d'aquell *niño prodigio* quals rellevants dots foren el cavall de batalla en la propaganda pública i privada, feta durant el període electoral.

Les eleccions es guanyen amb vots i no amb dibuixos ni ardidesses més o menys pecaminoses, — això ho sap tothom — i l'intentar obtenir un estat de dret per falsos viaranys, mitjansant compensacions que poden traduir-se en inconseqüències d'ordre polític, no fa sinó desacreditar al qui s'aferra a uns procediments que repugnen a tota consciència honrada.

El candidat del Banc de Barcelona ja sabia que no podia obtenir legalment la representació d'aquest districte, i per a evitar no sabem les coses que havia somniat, va requerir a onze notaris perquè el dia de l'elecció actuessin en el districte.

Les eleccions varen transcórrer sense incidències, com no sia l'escaudalós mercat de consciències per part dels catalanistes, i la formació de rodes que varen traduir-se, a Badalona, en prop d'un mil·ler de vots en favor del senyor Trias de Bes, i únicament en donar-se compte de l'esclatant victòria d'en Torras, fou quan en Trias, infatuat egòlatra, esfumada una acta que a última hora va somniar seva, sapigut l'èxit assolit a Badalona a força de rodes i bitllets de Banc, va perdre el seny, i qual visió cinematogràfica, se li va aparèixer la història de la substracció de documents en unes eleccions a la Seu d'Urgell, constituïnt ja la tal *cinta* la seva obsessió fins que, arribat el dia de l'escrutini, aquella *història* va tornar-se realitat; sols

que els documents robats eren les actes de quatre seccions de Granollers que feien diputat a Corts pel districte a En Francisco Torras Villà.

Ja imaginem la ganyota feta pel comte de Romanones en sentir ofertes les primícies del jove ex diputat de la Lliga, advocat i catedràtic, i arcabot d'un dels responsables del *crac* del Banc de Barcelona.

PIENSA EL LADRÓN...

La Lliga Regionalista i els seus homes, mancats de tota moral patriòtica, i als quals podríem qualificar de traïdors a la causa de Catalunya, pretenen, en tot moment, des de que varen celebrar-se les darreres eleccions, motejar a tothom que no és dels seus, de prevaricadors i falsejadors de la voluntat popular.

Aquells que en el nostre districte i arreu de Catalunya han perpetrat fets tan repugnants, qual recoid perdurarà per sempre més entre nosaltres, i que han obtingut la seva preponderància per mitjans inconfessables, són els qui avui volen fer entendre que llurs immoralitats les han comeses aquells que no van amb ells, i parlen de vetllar per a la moralitat del sufragi i l'honradesa del partit, quan una onada d'ignomínia els ofega la veu, prenyada d'hipocresia i vilipendi.

No cal altra cosa més que recordar aquelles eleccions municipals d'En Pella i Forgas, i aquelles altres de Granollers, per a diputats a Corts, en les quals lluitaven en Travé, en Plaja i en Lladó, quan aquest últim no volgué recullir una acta del llot ignominiós en que la varen enfangar, aprofitant-la el cèlebre autor de la teoria del marge, que després pactà amb sos enemics per a implantar el caciquisme de la Lliga Regionalista al districte.

LOS RASTROS ELECTORALES

COMERCIO VITANDO

També hem de recordar la falsificació d'una acta al districte de Torroella de Montgrí, que, malgrat això, prevalgué el recte criteri de justícia i equitat, i fou proclamat el senyor Fournier representant d'aquell districte.

En l'ànim de tots està encara una de les últimes malifetes, i aquesta sí que és digne corolari del que deixem dit i del molt i molt que podríem explicar; ens referim a la susstracció de les actes de Granollers, feta en el sí de la Junta Provincial del Cens.

Ens consta positivament que el dimecres al vespre, vigília de l'escrutini, anaren a la Diputació els senyors Vallès i Pujals, Riba i de España i Trias de Bes, i, oh, casualitat!, a l'endemà apareixien en blanc les actes que donaven una majoria de vots al nostre amic senyor Torras, amb senyals evidents d'haver estat violats els sobres, canviat el lacre per un altre de color diferent, i engomats novament, quals detalls són tan manifestos, que podran justificar-se en moment oportú.

I aquesta política, que un honrat diputat socialista motejà «de palanqueta», i els fets de la mateixa (de palanquetejar), és la que usen a tot drap els prohoms del regionalisme, els quals en la llur follia arriben a pretendre que el poble pugui creure que aitals procediments no són ells qui els practiquen, sinó els qui sempre honradament hem combatut aquests mals que repugnen a tota consciència honrada.

Piensa el ladrón...

Avis important

Per causes absolutament involuntàries al desig d'aquesta Redacció, no va aparèixer el nombre d'EL DEMOCRATA corresponent al diumenge passat, dia 20 del corrent.

Els nostres llegidors i subscriptors, ja perdonaran aquesta falta.

Por motivos de simple curiosidad, desde las elecciones que en 1910 se celebraron por los liberales, siendo presidente del Consejo el Sr. Canalejas y ministro de la Gobernación el señor conde de Sagasta, hasta las que acaban de tener lugar, hemos estudiado con interés y escrúpulo grandes las notas de mayor relieve de cada una de estas contiendas electorales. No hay que decirlo, porque es notorio y público que la intromisión abusiva del poder oficial es siempre el rasgo distintivo de las elecciones generales para diputados a Cortes. En este respecto, las que revistieron una mayor legalidad fueron las que presidió en 1917 el señor Marqués de Alhucemas. Las de mayores violencias gubernativas son las patrocinadas por el señor Maura, teniendo como ministro de la Gobernación al señor Goicoechea, bajo la suprema tutela del señor La Cierva. La presión oficial también se manifestó ahora en determinados distritos, aunque no en forma tan incontentida y desbordada.

Pero lo que va en ascenso constantemente, llegando a tomar proporciones y caracteres repugnantes, es el cohecho electoral. La compra de votos se hace en cada ocasión más extensamente y reviste formas tan descaradas, tan inverecundas, que llega a producir asco, verdadera repugnancia fisiológica.

Un solo partido político está aún inmaculado en este respecto: el partido socialista. Ni los candidatos apelan al soborno ni los obreros afiliados a la organización se prestan a vender el voto. Podrá, en casos muy excepcionales, señalarse algún acto individual; pero, en justicia, hay que confesar que los trabajadores que comulgan en el credo socialista son los más austeros y los más dignos en los actos electorales. Insistimos reiteradamente en decir «electores socialistas», porque hay en muchos pueblos, villas y ciudades Sociedades obreras que cotizan el voto de sus afiliados, se ofrecen en pública subasta, incitan las pujas entre los candidatos y se venden al mejor postor. Mas en estos nauseabundos manejos, que nosotros separamos, nunca se mezclan los afiliados al partido socialista.

Cuantos por ahí ponen cátedra contra el Parlamento y buscan y aprovechan todas las coyunturas para ir desprestigiándolo, ni una sola vez, ni por alusión, examinan este hecho doloroso, esta lacra asquerosa, este mal terrible de la corrupción del cuerpo electoral, reo del delito de simonía en cuanto trafica con lo más santo de su espíritu, en cuanto hace de su conciencia vil mercancía.

Hay regiones, en especial en el Norte, Noroeste y Levante, donde el mercado electoral

adquiere en cada nueva lucha verdaderos caracteres de feria, con sus chalanes, tratantes, intermediarios, inteligentes y prácticos, que compran por manadas o rebaños a los interventores. Una de las más graves responsabilidades de la «Lliga» fué transformar los hábitos civiles y ciudadanos de Cataluña en simples negocios de compraventa electoral.

Para que la opinión pública sana y honrada, la única que con plena autoridad puede ser tribunal competente para enjuiciarnos a todos, forme cabal concepto de la degradación, del rebajamiento a que han llegado los usos electorales entre ciertas gentes, queremos darle noticias de sucedidos que nadie creería si no estuviesen adverdados por una prueba documental, que hace plena fe.

En un distrito de Navarra, un candidato recibió la siguiente proposición, escrita en un papel de una Sociedad que lleva un nombre muy filarmónico y se titula obrera: «Nosotros componemos un total de ciento veinte electores; su contrincante paga por nuestros votos tres mil seiscientas pesetas. Esperamos su propuesta.»

En un distrito enclavado en tierras aragonesas. Lucha muy reñida entre dos candidatos, liberales por más señas. En la plaza del pueblo, un hombre, a grito pelado, vocea a cómo se cotizan los votos; la gente está retraída y se resiste todo lo posible a comenzar la votación esperando que, a medida que el tiempo transcurra, suban las puestas. Viendo que suena la hora de cerrar las operaciones electorales, en masa se dirigen los electores al colegio. El presidente abre de nuevo la votación y, contra la ley, por imposición de los electores, hasta las siete de la tarde siguen depositándose en la urna las papeletas de los votantes.

En una aldea riojana se hace la compra de votos en forma tan ostensible y descarada, que un delegado del gobernador trata de impedirlo. Se percatan las mujeres, caen como furias sobre el funcionario en cuestión, lo maltratan, hasta dejarlo medio desnudo, y sólo ante la promesa solemne de salir del lugar a uña de caballo, queda libertado el maltrecho delegado, que, en un instante de escrúpulos cívicos, quiso evitar la escandalosa comisión de delitos electorales.

Un candidato novel llega a un pueblo catalán: por el censo de una sección pide mil ochocientas pesetas, y entrega dos billetes de a mil: cuando están estas sumas en manos de los electores, niéganse a votar si no se elevan a cinco mil pesetas las dádivas del aspirante a padre de la patria, al que amenazan con votar al contrario si de nuevo no gratifica a sus admirables electores.

En un pueblo de Castilla, donde se han arruinado ya tres diputados, convencido uno de los candidatos de su derrota, se retira de la lucha a las dos de la tarde. En la plaza pública, sentados frente a la iglesia, hay un grupo de más de ochenta electores, que vieron llegar la subasta de los sufragios desde veinte pesetas, a que votaron los más madrugadores, hasta sesenta pesetas. Cae como un rayo entre aquellos puritanos la noticia de que cesó la lucha. ¿Cómo pueden robarles el precio de su voto? Cercan o quieren cercar la casa del que se da por vencido; este huye saltando las tapias de los corrales, y se aleja en un automóvil a sesenta kilómetros por hora. Los electores, burlados, sacian sus iras con la urna, que cae hecha pedazos.

De una epístola de un clérigo del campo de Navarra: «Le votaré con sumo gusto. Yo nada pido por mi voto; pero... puede enviarme cincuenta pesetas para el cepillo de las Animas».

En el mercado de una villa norteña: —¿Votas o no votas? —¿Cuánto me vale? —Pide tú —¿A cómo está la carne de cerdo? —A cinco pesetas. —Que me pesen. La báscula marca ochenta y dos hilos y medio. El elector, hombre espléndido, sólo cobró ochenta y dos duros por el voto.

***

Tal vez haya quien celebre estos sucesos y con algazara los comente. Son tristísimos: acusan una perversión moral, una carencia completa de dignidad y revelan la incultura, la inconsciencia y el impudor de estos seres degradados, que luego acusarán a los políticos y maldecirán al diputado.

Es menester el cauterio y aplicarlo con urgencia. Si no se extirpan de raíz estos delitos de simonía civil, que nadie piense en días mejores.

Señores del Supremo, los que formáis el Tribunal de actas protestadas: Donde aparece la huella de este tráfico inmundo, poned vuestra mano de hierro; castigad el distrito.

Diputados y senadores que formáis el Parlamento: Si en algo os estimáis y sinceramente queréis dignificar el cargo, votad una ley para inhabilitar durante diez años para todo empleo de cargo público a los sobornadores.

Esta gravísima cuestión de moralidad política, de ética pública, tiene que ser abordada sin pérdida de tiempo y resuelta con inaplazable urgencia. Si no, dentro de diez años, el Parlamento español será el fruto de un vitando comercio, el más odioso y el más vil que se concibe. Terrible es traficar con la carne humana; pero más abominable es el agio con la conciencia y las ideas.

AUGUSTO BARCIA

Un escándol

La nit de Pàsqua varen produir un avalot en el cafè de La Unió Lliberal N'Isidre Genevat i l'apoderat del Banc de Préstecs, En Francisco Campistol, motivant forta alarma entre els concurrents al cafè i a la sala del ball que s'estava celebrant.

Sembla que el «Sidro de la Bòvila» es va permetre el luxe d'insultar a un soci de la casa, i, en ésser reptat per la seva poca educació, es va conduir amb frases i gestes gens en consonància amb el respecte que mereix tota societat.

L'apoderat del Banc de Préstecs i Descomptes, sens dubte per a no desmentir la seva condició de barrilaire i escandalós, va fer chor tot seguit al Genevat, veient-se ambdós obligats a eixir del local social en mig de la general protesta.

Tenim entès que la Directiva de La Unió Lliberal ha pres cartes en l'assumpte, car no pot consentir-se que siguin socis de la casa, —es diguin com vulguin—els que hagin de pertorbar la tranquil·litat de l'Associació, puix precisament per la seva serietat i constant prova de cultura s'ha fet respectar de tots els estaments socials de la ciutat.

Un "truc" de la Lliga

La Lliga Regionalista, davant de la desfeta en que s'ha col·locat després de la consumació del pacte de Sans i de les censures i indignacions de que és objecte diàriament pels bons catalans, ha ideat un «truc» que, d'eixir-li bé, hauria resolt el problema de la vergonya al qual està sotmesa.

Aquesta volta el «truc», però, no ha sortit pas com ella s'havia ideat, fent servir de «miggo» a la Associació Nacionalista de Terrassa, amb tal de que aquesta es posés a fer de redemptor, cridant al senyor President de la Mancomunitat per a que aquest, escoltant (?) la veu d'aquells nacionalistes terrasencs, procurés posar fi a les discòrdies existents entre els «minyons» d'«Acció Catalana» i els falsos elements de la Lliga Regionalista, promotora de les fondes discòrdies, a fi de que «esborrant» tot el passat, es donessin les mans per a lluitar en les vinents eleccions per a diputats de la Mancomunitat, posant per mirall la probabilitat de que essent «dos elements» nacionalistes els que acudeixen a la brega contra els seus enemics, les forces es dividirien i podrien donar les majories a aquests darrers.

El «truc» ja està ben cercat per a impressionar a la gent de bona fè però no ha vist l'Associació Nacionalista de Terrassa que les seves argumentacions, si nó fessin riure, no foren estimables ni per a tenir-se en compte.

Primerament, que no seran dues forces nacionalistes les que lluitaran en les pròximes eleccions, sinó una de sola, una verament nacionalista, que és Acció Catalana.

La Lliga Regionalista, que no ho ha sigut mai de nacionalista, integrada per elements mancats de tota moral patriòtica, falsos catalans, traïdors a Catalunya, lluitarà enfront dels primers, del braç, com és natural, de certs elements contraris a les aspiracions de Catalunya.

Sentat aquest punt essencial, queda desfet el cos de la seva principal argumentació.

Per altra part, els nacionalistes radicals, els separatistes intransigents, no creuen que Acció Catalana caigui en aquest «truc», secundat pels de l'Associació Nacionalista de Terrassa, perquè Acció Catalana està integrada per elements que tenen dignitat de les ofenses inferides a Catalunya per la Lliga Regionalista, i que ni somniant poden anar junts «per Catalunya», que diuen els senyors de la Lliga Patriòtica, dic, Regionalista, en les properes eleccions.

Cap català que tingui consciència de català, que s'estimi una engruna, pot anar amb qui tan descaradament va pactar amb certs elements i en la forma que va fer-ho, per a robar un acta a un candidat honradament nacionalista.

Aquesta infàmia no ha pasat; està present; es manté ben viva dintre el cor de cada català, i Catalunya ha de contestar-la ben dignament el dia 19 de juny.

Seria d'una comoditat extraordinària que, després d'haver comès un delictes tan greu i de tanta transcendència, que amb aquesta facilitat tan pasmosa com proposen els nacionalistes terrasencs, es tirés el vel de l'oblit; i... tant amics com abans.

L'Associació Nacionalista de referència, en proposar la concòrdia aludida, no ha capít el seu abast i inconscienment i de bona fè s'ha prestat a fer de joguina dels elements antinacionalistes com són els de la Lliga Regionalista. Per això no és d'estranyar que, cridats aquests pel senyor president de la Mancomunitat, hagin restat tan incondicionalment a la seva disposició, animats de tota concòrdia.

No! Catalunya deu rebutjar als traïdors, als falsificadors i usurpadors d'actes. Catalunya deu escupir al rostre d'uns catalans tan falsos.

A una infàmia

«Gent d'Ara» acusa a uns empleats municipals d'haver atropellat un vellet que «no ha comès altre delictes que el de votar a en Josep M.ª Trías de Bes», siguent detingut, portat al calabòç i malmès a cops de bastó.

Fetes les degudes investigacions, podem afirmar que d'això que assegura el confrare nacionalista sols hi ha de cert que el tal subjecte, anomenat Josep Brau Pou, per anar borratxo i promoure escàndol en la via pública, va ésser portat al calabòç.

Llamentem el disgust que això ha proporcionat als electors d'en Trías, als quals assegurem que els empleats municipals no rectificaran, abans al contrari, perseveraran en el compliment de llur deure, que és, en aquest cas, l'evitar que uns borratxos promouguin escàndols; sense que els importi el que siguin electors del candidat regionalista o altra mena d'electors.

Ah! a allò de que respondran a l'atac amb l'atac, restem tranquils; car tenim seguretat de que no pasará d'un atac... de nervis; per no dir de ràbia.

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Granollers

COMESTIBLES

PASTELERIA : REPOSTERIA

CASA CUNILLERA

Plaza Constitución, 28

Miquel Crusellas**GUANO CONCENTRAT**NITRATS : SOFRES : SULFAT DE COURE
PRIMERES MATERIES

Magatzem i despatx: CARRER DE BARCELONA, 5

**La Doctora
T. Campañá Cassi**Miembro de la «Société de Médecine et d'Hygiène Tropicales» de París
Secretaria de los «Archivos Médicos Franco-Hispano-Americanos»
Ex interno de los Hospitales de Saint Louis, Broco, Hotel Dieu
y Rothschild, de ParísTiene el gusto de ofrecerles su
Consultorio Médico y Quirúrgico para Enfermedades de la mujer (PARTOS)Consejo de Ciento, 322, ent.
De 11 a 12 y de 2 a 4

Barcelona

EUSTAQUI MARGALL

Ex encarregat de la casa J. i J. Trullás d'aquesta ciutat

FUNDICIÓN DE FERRO I ALTRES METALLS

Carrer d'en Prim, 5.-Telèfon 133.-GRANOLLERS

CASA GARRELL**IMPREMTA**

Establerta l'any 1860

Articles d'Escriptori i Dibuix
Llibres Ratllats : Blocs NotesDiaris : Revistes : Novel·les
Assortit de Joguines : Postals

Carrer Clavé, 25

GRANOLLERS

Telèfon 117

Eduard PUJOL

Clavé, 35 ANTIGA CASA GRAS Telèfon 47

Novetats : Camiseria : Merceria
Roba blanca : Géneres de punt
Articles per a regals
Paraigües : Bastons
Ombrel·lesANISADOS
MONTAÑACOGNAC
MONTAÑA**Anís La Perla del Vallés**Fábrica: Calle de San Jaime
Despacho: Santa Elisabet, 7 y 9CERRAJERÍA DE OBRAS
ESPECIALIDAD EN HIERROS FORJADOS**JOSÉ PLANA**

Calle de Prim, 59

GRANOLLERS

GORRAS Y SOMBREROS

ULTIMOS MODELOS

PRECIO FIJO

Clavé, 23 - A. VILLA - Granollers